

Özbəkistan bu gün "Özbəkistan - 2030" strategiyası çərçivəsində kompleks islahatlar yolu ilə inamlı irəliləyir. Bu genişmiqyaslı program əhalinin həyat keyfiyyətinin hərtərəfli yüksəldilməsi, milli iqtisadiyyatın möhkəmləndirilməsi, turizm potensialının artırılması və beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsinə yönəlmüşdir. Strategiyanın uğurla həyata keçirilməsi artıq öz bəhərsini verməklə, ölkənin həm regionda, həm də beynəlxalq aləmdə mövqelərini gücləndirir.

İslahatların ən vacib istiqamətlərindən biri vətəndaşların rıfahının artırılmasıdır. Təkce 2024-cü ildə əhalinin real gəlirləri 6,3 faiz artmış, yoxsulluq səviyyəsi isə 2020-ci ilə müqayisədə 17 faizdən 11 faizdək azalmışdır.

Iqtisadi artım davamlı xarakter almışdır. 2024-cü ilin yekunlarına görə, Özbəkistanın ümumi daxili məhsulu 6,1 faiz artaraq Mərkəzi Asiyanın ən yüksək göstəricilərindən biri olmuşdur. Rəsmi məlumatlara görə, 2024-cü ildə Özbəkistanın əsas kapitalına yönəldilmiş investisiyaların ümumi həcmi 38,36 milyard ABŞ dolları ekvivalentində olmuşdur. Bununla yanaşı, ötən il birbaşa xarici investisiyalar 53,6 faiz artaraq 11,9 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir. Iqtisadiyyatın real sektorunda 250 mindən çox yeni iş yeri yaradılmışdır.

Turizmin inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Belə ki, keçən il Özbəkistani turizm məq-

Özbəkistan-Azərbaycan strateji qardaşlığı möhkəmlənir

sədile 8,2 milyon xarici vətəndaş ziyarət etmiş, bu isə pandemiyanın sonrakı rekord göstəricidir. Müqayise üçün qeyd edək ki, 2023-cü ildə Özbəkistana 6,6 milyon xarici turist səfər etmişdir, yəni 24,2 faiz artım qeydə alınmışdır. Həmçinin, 2024-cü ildə ölkə vətəndaşları 22,7 milyon daxili turizm səfəri həyata keçirmişlər.

2025-ci ilin əvveline Özbəkistanda ümumi tutumu 161 min çarpayılıq 6,1 mindən çox yerləşmə müəssisəsi (oteller, hostellər və qonaq evləri) fəaliyyət göstərir. Ölkədə 2,5 mindən çox otel mövcuddur ki, onların da 18 faizi 4-5 ulduzu obyektlərdir. Bütün bunlar müştəqil qiymətləndirmələrlə də təsdiqlənir. Ümumdünya Turizm Teşkilatına görə Özbəkistan Avrasiyada ən sürətli inkişaf edən turizm sektoruna malik ölkələr siyahısına daxil olmuşdur.

Daxili islahatlar fonunda xarici siyaset vektoru xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanla əlaqələrin möhkəmləndirilməsi Özbəkistanın praqmatizm və şəffaflıqə əsaslanan yeni diplomatiyasının parlaq nümunələrindəndir. 2024-cü ildə Azərbaycan ile Özbəkistan arasında ticarət dövriyyəsi tarixi maksimum səviyyəyə yüksəlməkle 250,0 milyon dollardan çox olmuşdur. Hökumətlərarası Birge Komissiya yaradılmış, tekstil sənayesi, kimya və logistika sahələrində birgə layihələr həyata keçirilməkdədir. Azərbaycan biznesi Nəvai və Cizzak vilayətlərində investisiyalara böyük maraq gös-

tərir.

Beleliklə, sürelə dəyişen geosiyasi şərait və regional həmrəyiye artan tələbat fonunda Özbəkistan ile Azərbaycan arasında strateji tərəfdəşlik daha möhkəm və məzmunlu xarakter alır. Dövlətlərimiz qarşılıqlı hörmət, praqmatizm və qardaşlıq həmrəyliyi əsasında əməkdaşlığın neca qurula bileyəcini nümayiş etdirir. Üstəlik, ölkələrimiz dəyaniqlilıq, açıqlıq və sülhə yönəlmış regional əməkdaşlığın nümunələrindən birinə çevrilirlər.

Bu ilin iyul ayının əvvəlində Bakıda keçirilən Azərbaycan-Özbəkistan Ali Dövlətlərərə Şuranın ikinci iclası iki ölkə münasibətlərinin inkişafında yeni mərhələ olmuşdur. Özbəkistan Respublikasının Prezidenti cənab Şavkat Mirziyoyevin Azərbaycana dövlət səfəri qarşılıqlı etimad və strateji dəstəyin mühüm simvoludur.

Özbəkistanın dövlət başçısı xüsusi vurğulmuşdur ki, səfər və Şura iclası iki ölkə arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının otuzuncu ildönümündə keçirilir. Bu hadisə yalnız simvolik deyil, həm də dərin praktik məna daşıyır. Belə ki, Daşkənd ilə Bakı arasında siyasi, iqtisadi, humanitar və nəqliyyat əlaqələri görünməmiş məzmun almış, ölkəmizin Prezidentinin qeyd etdiyi kimi, "münasibətlərimiz tarix boyunca heç vaxt bugünkü kimi yüksək səviyyədə olmamışdır".

Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham

Əliyev iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, infrastrukturun inkişafı və investisiya cəlbəciliyinin artırılması strategiyasını ardıcıl həyata keçirməklə Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafında əsas rol oynamışdır. Bu səyələr sayesində ölkə Avrasiyanın mühüm enerji və logistika mərkəzinə çevrilmişdir. Cənab İlham Əliyevin uzagötürən xarici siyaset kursu əsas tərəfdəşlərlə, o cümlədən Özbəkistanla daha yaxın münasibətlərə xidmet edir.

Azərbaycanın iqtisadi uğurları Özbəkis-

xalq tədbirlərde iştirakım sayesində mənə iki dəfə işgaldən azad edilmiş ərazilərə səfər etmek nəsib olmuşdur. Qədim və simvolik Şuşa şəhərinə səfər mənim üçün yaddaalan hadisə idi. Azərbaycan xalqı üçün dərin tarixi, mədəni və mənəvi əhəmiyyətə malik Şuşa bu gün yenidən mədəniyyət və dircəliş mərkəzi statusunu bərpa edir. Mən də öz növbəmdə fırsatlarından istifadə edərək Azərbaycan xalqının qəlebə sevincinə qوشur, partiyamız adından Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüğünün və suve-

tanla enerji, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı və ticarət sahələrində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün elverişli zəmin yaradır. Bu əlaqələrin dərinleşməsi iki ölkənin iqtisadiyyatlarının vahid məkan daxilində ineqrasiyası üçün yeni imkanlar açır.

Birincisi, Özbəkistan ile Azərbaycanı ortaq məqsədlər, baxışlar və istəklər birləşdirir. Xalqlarımız hər zaman qardaşlıq və etimad münasibətləri üçün əsas olan tarix, oxşar dəyərlər, dil və mədəniyyətə bir-birinə bağlıdır.

Bununla əlaqədar olaraq mənim üçün prinsipial əhəmiyyət daşıyan bir məqamı ayrıca vurğulamaq istərdim. Azərbaycanda yüksək səviyyədə təşkil olunmuş beynəl-

renliyinin bərpası ilə nəticələnən böyük zəfəri tarixi ədaletin təntənəsi kimi qiymətləndirirəm.

Mən şəxşən yerindəcə əmin oldum ki, cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi altında Azərbaycan keçmiş münaqişə bölgəsi də daxil olmaqla, regionda mehriban qonşuluq, əməkdaşlıq və tərəqqi mühiti yaratmağa çalışır. İşğaldən azad edilmiş ərazilərde aparılan bərpa-quruculuq işlərinin və infrastruktur layihələrinin icra sürətini yüksək qiymətləndirmək xüsusi qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycanın ortaya qoymuğu nümunə yaradıcı yanaşma və milli birlik modelidir.

İkincisi, karşılıqlı siyasi etimad mütəmadi dövlətlərarası əlaqələrlə möhkəmlənir. Son aylarda Xivdə ilk Parlamentlerarası Forum, Öndicanda 60-dan çox sazişin imzalanması ilə nəticələnən Rektörler Forumu, eləcə də Bakıda Hökumətlərarası Komissiyanın icası və Regionlar Forumu baş tutmuşdur. Bütün bunlar tərəfdəşliq proseslərinə mərkəzi hakimiyyətdən regionlara və universitetlərə qədər ən müxtəlif səviyyələrdə cəlb olunanın göstəricisidir.

Üçüncüsü, iqtisadi gündəm Ali Dövlətlərarası Şuranın ikinci icasının əsas mövzusu olmuşdur. Təsadüfi deyil ki, 2025-ci il iki ölkə arasında iqtisadi Əməkdaşlıq İlli elan edilmişdir.

Hazırda Azərbaycan və Özbəkistanda təxminən 300 birgə müəssisə fealiyyət göstərir. Birgə investisiya layihələrinin portfeli 4 milyard dollara çatmışdır və bu, yalnız başlangıçıdır. Yaxın illərdə ticarət və investisiya həcmələrinin illik 1 milyard dollara çatdırılması planlaşdırılır.

Sözügedən icasda sənaye, infrastruktur, kənd təsərrüfatı, turizm, səhiyyə və maliyyə sahələrində layihələri əhatə edən xüsusi Əməkdaşlıq Proqramı təqdim edilmişdir. Eyni zamanda, birgə investisiya şirkətinin fealiyyətinin feallaşdırılması, Sahibkarlar Şurasının yaradılması, Sənaye və iqtisadi Zonalar Forumunun təşkili təşəbbüsleri dəstəklənmişdir. Bu, tərəflərin yalnız enənəvi ticarətə deyil, əlavə dəyər zəncirlərinin, yüksək texnologiyalı sektorların və dayanıqlı inkişafın kompleks şəkildə inkişafına sadıqlığını göstərir.

İmzalanan sənədlər arasında "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında 2025-2027-ci illər üzrə sənaye əməkdaşlığı Proqramı", "Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə Özbəkistan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi arasında 2025-2027-ci iller üçün kənd təsərrüfatı və ərzəq təminatı sahəsində əməkdaşlığın geləcək inkişafı üzrə Praktiki Fealiyyət Planı ("Yol xəritəsi")" və "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında ticarət dövriyyəsinin 2030-cu ilədək 1 milyard ABŞ dollarına çatdırılması üzrə kompleks tədbirlərin və layihələrin formalasdırılması və həyata keçirilməsinin təmin edilməsi üzrə Fealiyyət Planı" mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Görüşün ən önemli nailiyyətlərindən biri Özbəkistanın Avropaya "yaşıl" elektrik enerjisinin ixracı üzrə birgə layihənin icrasının süretləndirilməsinə dair razılaşma olmuşdur. Bu layihə Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazda "yaşıl keçid" strategiyasının daha geniş hissəsi ola, perspektivdə regionun enerji müstəqilliyini və ekoloji təhlükəsizliyini gücləndire bilər.

Digər önemli məqam Transxəzər Nəqliyyat Dəhlizində (Orta Dəhliz) nəqliyyat əlaqələrinin inkişafıdır. 2025-ci ilin əvvəlindən başlayaraq Özbəkistan və Azərbaycan yükdaşımalarla "e-Permit" elektron icazə sistemi tətbiq etmiş, bunun nəticəsində illik daşımaların həcmi 1 milyon tonu keçmişdir. Orta Dəhliz inkişaf etdiğə Mərkəzi Asiya, Cənubi Qafqaz, Türkiye və Avropanı birləşdirən strateji arteriyaya çevrilir. Gələcəkdə bu marşrut geosiyasi cəhətdən qeyri-sabit ərazilərdən yan keçməkələ Şərqlə Qərb arasında logistikianın əsas elementinə çevrilə bilər.

Bundan başqa, "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal Inkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Özbəkistan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi arasında gəmiçilik və gəmi-qayırmə sahələrində əməkdaşlıq haqqında Niyyət Protokolu"nın imzalanması da Xəzər dənizində deniz logistikasının genişləndirilmesi üçün yeni imkanlar açır.

Humanitar sahədə imzalanan sənədlər göstərir ki, Daşkənd və Bakı arasındaki strateji tərəfdəşliq yalnız praqmatik maraqları deyil, həm də dayanıqlı və inklüziv inkişaf məsələlərini əhatə edir. "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Özbəkistan Respublikası Hökuməti arasında ətraf mühitin müdafiəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında

Saziş", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Özbəkistan Respublikası Hökuməti arasında elm, peşə təhsili və ali təhsil sahələrində əməkdaşlığı dair Saziş", "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə Özbəkistan Respublikasının Prezidenti yanında Milli Sosial Müdafiə Agentliyi arasında sosial müdafiə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nın icrası ilə bağlı 2025-2027-ci illər üzrə Tədbirlər Planı" da imzalanmışdır.

Bütün bunlar BMT-nin Dayanıqlı Inkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsi üzrə iki ölkənin səyləri kontekstində xüsusile vacibdir. Belə olan halda biz ekoloji problemlər, təhsil, sosial dəstəyin də diqqət mərkəzində olduğuna sosial siyasetdə regional liderlik nümunəsinə görürük.

Mədəni əlaqələr də güclənir. Belə ki, Azərbaycanın "Şirvan" sazçı folklor qrupunun Xivdə keçirilən IV Beynəlxalq Baxşı Sənəti Festivalında "Qran-pri" mükafatını qazanması əlamətdar hadisədir. 2025-ci ilde gənclər və mədəniyyət məbadiləsi sahəsində bir sıra birgə tədbirlər də həyata keçirilir.

Bakıda "Özbəkistan" parkının tikintisinə başlanması və Özbəkistan Respublikası Səfirliyinin yeni binasının açılışı mühüm remzi addımlardır. Buna cavab olaraq Özbəkistanda "Azərbaycan" parkının və "Sea Breeze" turizm kompleksinin tikintisinə hazırlıq gedir. Bu təşəbbüsler mədəni və diplomatik dəyərə malikdir, qardaş xalqa hörməti və iki xalqın mənəvi yaxınlığını möhkəmləndirmək istəyini nümayiş etdirir.

Beynəlxalq və regional gündəmdə ölkələrin liderləri həmşəyi və beynəlxalq platformalarda bir-birinə dəstəyi gücləndirmək niyyətlərini təsdiqləmişlər. Özbəkistan ardıcıl olaraq bütün münaqişələrin və mübahisəli məsələlərin yalnız sülh yolu ilə, diplomatiya əsasında helline tərəfdardır. Azərbaycanın bu yanaşmanı dəstəkləmesi iki ölkənin beynəlxalq təşkilatlarda ortaş səsini gücləndirir.

Müasir dünyada təkcə dövlətlərarası deyil, həm də partiyalararası münasibətlərin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyi bir dövrdə Özbəkistan və Azərbaycan yetkin, strateji cəhətdən düşünülmüş qardaşlıq münasibətlərinin nümunəsini nümayiş etdirir. Bu kontekstde xüsusi olaraq vurğulamaq istərdik ki, 2022-ci ilin noyabr ayında cənab İlham Əliyevin partiyamızın nümayənde heyetini qəbul etməsi yüksək dərəcədə rəmzi mənə daşıyan bir hadisə idi. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bu diqqəti UzLiDeP tarixində ən

yaddaşqalan səhifələrdən biri kimi həkk olunmuşdur.

Şəxsən mənim üçün bu qəbul iki dost ölkə arasında yüksək etimad və karşılıqlı anlaşmanın növbəti parlaq təsdiqi, həmçinin Azərbaycan tərəfinin Özbəkistanla tərəfdəşliğin inkişafına xüsusi diqqət yetirməsinin sübutu oldu. Azərbaycan dövlətinin lideri Yeni Azərbaycan Partiyası ilə UzLiDeP arasında qarşılıqlı fealiyyətin yüksək səmərəliliyini vurgulayaraq, qarşılıqlı səfərlərin davam etdirilməsi, dialoğun dərinləşdirilməsi, əməkdaşlıq platformalarının genişləndirilməsi və siyasi əlaqələrin möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətini qeyd etdi.

İki ölkə liderlərinin siyasi iradəsinin bərəz nəticəsi 2024-cü ildə Azərbaycanda böyük bir sənədin - Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Sahibkarlar və İş Adamları Hərəkatı - Özbəkistan Liberal Demokratik Partiyası arasında Əməkdaşlıq Memorandumunun imzalanması oldu. Bu sənədin imzalanması əldə olunmuş razılaşmaları möhkəmləndirməklə yanaşı, bərabərlik, qarşılıqlı dəstək və ortaş hədəflərə əsaslanan partiyalararası əməkdaşlığın yeni mərhələsinə start verdi. Bu sənəd "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında strateji tərəfdəşliğin dərinləşdirilməsi və hərəkəflə əməkdaşlığın genişləndirilməsi haqqında Bəyannamə"nin müddəələrinin həyata keçirilməsinin bir nümunəsinə çevrildi.

Bu gün sözügedən memorandum çərçivəsində nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı

səfərləri uğurla həyata keçirilir, teşkilat-ideoloji xarakterli aktual məsələlər etrafında partiyalararası müzakirələr, partiya quruculuğu və seçicilərlə iş sahəsində qabaqcıl təcrübə mübadiləsi aparılır.

Beleliklə, YAP ilə UzLiDeP arasında partiyalararası əlaqələr Azərbaycan-Özbəkistan strateji dialoqunun dərinleşməsi üçün mühüm mexanizmə çevrilir, xalqlarımız arasında dostluğun möhkəmlənməsine xidmet edir, bütövlükdə, regional sabitlik, inkişaf və tərəqqiye dəyərli töhfə verir.

Bu, aqış şəkildə göstərir ki, ölkə daxilində aparılan İslahatlar onun beynəlxalq nüfuzu ilə birbaşa bağlıdır. Partiyalarımız institutları inkişaf etdirməklə, iqtisadiyyatı gücləndirməklə və humanitar əlaqələri genişləndirməklə nəinki daxili problemləri həll edir, həm də məhribən qonşuluq və regional sabitliyin möhkəmləndirilməsinə mühüm töhfə verir. Bu baxımdan, imzallanmış Memorandum sadəcə bir sənəd deyil, həm də Özbəkistan ilə Azərbaycan arasında strateji əlaqələr fonunda praktik bir yol nümunəsinə çevrilmiş, öz səmərəliliyini və həyatı əhəmiyyətini nümayiş etdirmişdir.

Aktam Xaitov
Sahibkarlar və İş Adamları Hərəkatı
- Özbəkistan Liberal Demokratik
Partiyası
Siyasi Şurası icra Komitəsinin Sədri

